

Λογιστική Κόστους

Διάλεξη 8: Πρότυπη Κοστολόγηση

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Άσκηση 1

Δίνονται οι ακόλουθες πληροφορίες αναφορικά για το κόστος των πρώτων υλών που χρησιμοποιεί η εταιρία "ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ Α.Ε" για το δεύτερο τρίμηνο της χρήσης 20X5.

Πρότυπη τιμή ανά κιλό πρώτης ύλης	€ 345
Πραγματική αγοραζόμενη ποσότητα πρώτων υλών	420 κιλά
Πρότυπη επιτρεπόμενη ποσότητα πρώτων υλών	345 κιλά
Απόκλιση τιμής πρώτων υλών	€ 2.100 (Ε)

Ζητείται:

1. Να υπολογιστεί η πραγματική τιμή αγοράς ανά κιλό πρώτης ύλης.

Ενδεικτική Λύση

Για τον υπολογισμό της απόκλισης τιμής χρησιμοποιείται ο ακόλουθος τύπος:

$$\text{Απόκλιση τιμής πρώτων υλών} = \left(\begin{array}{l} \text{Πραγματική τιμή} \\ \text{αγοράς πρώτων} \\ \text{υλών} \end{array} - \begin{array}{l} \text{Πρότυπη τιμή} \\ \text{αγοράς πρώτων} \\ \text{υλών} \end{array} \right) \times \text{Πραγματική} \\ \text{αγοραζόμενη} \\ \text{ποσότητα}$$

Η απόκλιση τιμής πρώτων υλών είναι ευμενής γεγονός που υποδηλώνει ότι η πραγματική τιμή είναι μικρότερη από την πρότυπη. Επομένως:

$$2.100 = (345 - \text{Πραγματική τιμή ανά κιλό πρώτων υλών}) \times 420$$

$$2.100 = 144.900 - (420 \times \text{Πραγματική τιμή ανά κιλό πρώτων υλών})$$

$$420 \times \text{Πραγματική τιμή ανά κιλό πρώτων υλών} = 142.800$$

$$\text{Άρα η πραγματική τιμή ανά κιλό πρώτων υλών} = € 340$$

Άσκηση 2

Δίνονται οι ακόλουθες πληροφορίες αναφορικά για το κόστος της άμεσης εργασίας της εταιρίας «ΠΟΛΑΡ Α.Ε» για το μήνα Ιούνιο της χρήσης 20X7.

Πρότυπο ωρομίσθιο	€ 7,00
Πραγματικό ωρομίσθιο	€ 7,20

Πρότυπες επιτρεπόμενες ώρες άμεσης εργασίας	1.400 ΩΑΕ
Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας	€ 140 (Δ)

Ζητείται:

Να υπολογιστούν: (α) Οι πραγματικές ώρες εργασίας και (β) Η απόκλιση ωρομισθίου άμεσης εργασίας.

Ενδεικτική Λύση

α. Η απόκλιση της απόδοσης της άμεσης εργασίας υπολογίζεται από τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας} = \left(\begin{array}{c} \text{Πραγματικές} \\ \text{ώρες άμεσης} \\ \text{εργασίας} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπες} \\ \text{επιτρεπόμενες} \\ \text{ώρες άμεσης} \\ \text{εργασίας} \end{array} \right) \times \text{Πρότυπο ωρομίσθιο}$$

Η απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας είναι δυσμενής γεγονός που υποδηλώνει ότι οι πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας που απαιτήθηκαν για την παραγωγή ήταν περισσότερες από τις επιτρεπόμενες. Επομένως:

$$140 = (\text{Πραγματικές ΩΑΕ} - 1.400) \times 7$$

$$7 \times \text{Πραγματικές ΩΑΕ} = 9.940$$

$$\text{Άρα οι πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας} = 1.420$$

β Η απόκλιση ωρομισθίου υπολογίζεται από τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{Απόκλιση ωρομισθίου} = \left(\begin{array}{c} \text{Πραγματικό} \\ \text{ωρομίσθιο} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπο} \\ \text{ωρομίσθιο} \end{array} \right) \times \text{Πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας}$$

Το πραγματικό ωρομίσθιο είναι μεγαλύτερο από το πρότυπο ωρομίσθιο γεγονός που υποδηλώνει ότι η απόκλιση ωρομισθίου είναι δυσμενής. Επομένως:

$$\text{Απόκλιση ωρομισθίου άμεσης εργασίας} = (7,20 - 7) \times 1.420 = € 284 (\Delta).$$

Άσκηση 3

Κατά τη διάρκεια του μήνα Ιουλίου η εταιρία « ΙΣ Α.Ε» παρήγαγε 500 μονάδες ενός ειδικού υφάσματος για στρώματα με την εμπορική επωνυμία Στρομ. Το άμεσο πρότυπο κόστος για μία μονάδα Στρομ αποτελείται από τα εξής στοιχεία κόστους:

Άμεσα υλικά:	20 μέτρα x € 1,35 ανά μέτρο	€ 27
Άμεση εργασία:	4 ώρες x € 9,00 ανά ώρα	€ 36
Συνολικό άμεσο πρότυπο κόστος ανά παραγόμενη μονάδα		<u>€ 63</u>

Στη συνέχεια δίνονται συμπληρωματικές πληροφορίες αναφορικά με την παραγωγή του προϊόντος Στρομ κατά τη διάρκεια του Ιουλίου:

	Ποσότητα	Αξία
Αγορές πρώτων υλών:	18.000 μέτρα	€ 24.840
Χρησιμοποιηθείσες πρώτες ύλες:	9.500 μέτρα	€ 13.110
Άμεση εργασία:	2.100 ώρες	€ 19.215

Ζητείται:

1. Να υπολογιστούν και να χαρακτηριστούν οι ακόλουθες αποκλίσεις για το μήνα Ιούλιο :
 - α. Απόκλιση τιμής πρώτων υλών.
 - β. Απόκλιση ποσότητας πρώτων υλών.
 - γ. Απόκλιση ωρομισθίου άμεσης εργασίας
 - δ. Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας
2. Να γίνουν οι ημερολογιακές εγγραφές κίνησης του λογαριασμού Παραγωγή σε Εξέλιξη.

Ενδεικτική Λύση

1α. Απόκλιση τιμής πρώτων υλών.

$$\text{Απόκλιση τιμής πρώτων υλών} = \left[\begin{array}{c} \text{Πραγματική τιμή} \\ \text{αγοράς πρώτων} \\ \text{υλών} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπη τιμή} \\ \text{αγοράς πρώτων} \\ \text{υλών} \end{array} \right] \times \text{Πραγματική} \\ \text{αγοραζόμενη} \\ \text{ποσότητα}$$

$$\text{Απόκλιση τιμής} = (1,38^* - 1,35) \times 18.000 = \text{€ } 540 (\Delta)$$

$$* 24.840 : 18.000 = \text{€ } 1,38/\text{μέτρο}$$

1β. Απόκλιση ποσότητας πρώτων υλών.

$$\text{Απόκλιση ποσότητας πρώτων υλών} = \left[\begin{array}{c} \text{Πραγματική} \\ \text{χρησιμοποιηθείσα} \\ \text{ποσότητα} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπη} \\ \text{επιτρεπόμενη} \\ \text{ποσότητα} \end{array} \right] \times \text{Πρότυπη} \\ \text{τιμή πρώτων} \\ \text{υλών}$$

$$\text{Απόκλιση ποσότητας} = (9.500 - 10.000^*) \times 1,35 = \text{€ } 675 (\text{Ε})$$

$$* 500 \text{ μονάδες} \times 20 \text{ μέτρα ανά μονάδα} = 10.000 \text{ μέτρα}$$

1γ. Απόκλιση ωρομισθίου άμεσης εργασίας.

$$\text{Απόκλιση ωρομισθίου} = \left[\begin{array}{c} \text{Πραγματικό} \\ \text{ωρομίσθιο} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπο} \\ \text{ωρομίσθιο} \end{array} \right] \times \text{Πραγματικές} \\ \text{ώρες άμεσης} \\ \text{εργασίας}$$

$$\text{Απόκλιση ωρομισθίου} = (9,15^* - 9) \times 2.100 = \text{€ } 315 (\Delta)$$

$$* 19.215 : 2.100 = \text{€ } 9,15 \text{ ΩΑΕ}$$

1δ. Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας.

$$\text{Απόκλιση απόδοσης} = \left[\begin{array}{c} \text{Πραγματικές} \\ \text{ώρες άμεσης} \\ \text{εργασίας} \end{array} - \begin{array}{c} \text{Πρότυπες} \\ \text{επιτρεπόμενες} \\ \text{ώρες άμεσης} \\ \text{εργασίας} \end{array} \right] \times \text{Πρότυπο} \\ \text{ωρομίσθιο}$$

$$\text{Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας} = (2.100 - 2.000^*) \times 9 = \text{€ } 900 (\Delta)$$

$$* 500 \text{ μονάδες} \times 4 \text{ ΩΑΕ ανά μονάδα} = 2.000 \text{ ΩΑΕ}$$

2. Ημερολογιακές εγγραφές κίνησης του λογαριασμού Παραγωγή σε Εξέλιξη:

Παραγωγή σε Εξέλιξη (10.000 x 1,35)	13.500	
Απόκλιση ποσότητας πρώτων υλών		675
Πρώτες ύλες (9.500 x 1,35)		12.825

Λογισμός του κόστους των πρώτων υλών στην Παραγωγή σε Εξέλιξη

Παραγωγή σε Εξέλιξη (2.000 x 9)	18.000	
Απόκλιση ωρομισθίου	315	
Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας	900	
Άμεση εργασία		19.215

Λογισμός του κόστους της άμεσης εργασίας στην Παραγωγή σε Εξέλιξη